

ธิดารัตน์ ศรีจรูญ 2552: ผลกระทบของราคาน้ำมันที่มีต่อภาวะเงินเฟ้อและการลงทุนภาคเอกชน
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุณี ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์, ศ.ด. 238 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างระบบราคาน้ำมัน สถานการณ์การใช้น้ำมันของประเทศไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์น้ำมัน รวมทั้งศึกษาทิศทางและขนาดของผลกระทบจากราคาน้ำมันที่มีต่อภาวะเงินเฟ้อและการลงทุนของภาคเอกชนในประเทศไทย โดยอาศัยแนวคิดจากแบบจำลองดุลยภาพในระบบเศรษฐกิจ สำหรับการศึกษานี้ได้ทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยใช้ข้อมูลทศนิยมของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 – 2550 และการวิเคราะห์เชิงปริมาณได้ใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2540 จนถึงไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ.2549 และทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี unit root, vector autoregressive (VAR), cointegration , impulse response function และ variance decomposition

ผลการศึกษารูปได้ว่าประเทศไทยมีแนวโน้มการใช้น้ำมันดิบเพิ่มสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัว แต่การผลิตน้ำมันดิบในประเทศมีไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ จึงจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศในปริมาณที่สูงมาก ดังนั้นเมื่อราคาน้ำมันในตลาดโลกเพิ่มขึ้นก็ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในประเทศด้วยเช่นกัน โดยเมื่อพิจารณา cointegration พบว่าการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันมีความสัมพันธ์กับอัตราเงินเฟ้อในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากเมื่อราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตก็จะสูงขึ้น ผู้ผลิตจึงปรับขึ้นราคาสินค้า ทำให้เงินเฟ้อสูงขึ้นด้วย ส่วนการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริงในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากรัฐบาลได้ตรึงราคาขายปลีกน้ำมันในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี พ.ศ.2546 - 2548 ทำให้ผู้ผลิตสามารถลงทุนต่อไปได้ แม้ว่าราคาน้ำมันในตลาดโลกจะสูง สำหรับ impulse response function และ variance decomposition พบว่าในไตรมาสแรกอัตราเงินเฟ้อมีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของราคาน้ำมันในทิศทางลบและตอบสนองค่อนข้างผันผวนในช่วงไตรมาสที่ 2-12 จากนั้นก็ค่อยๆ ปรับตัวเข้าสู่ภาวะปกติในระยะยาว โดยความแปรปรวนของอัตราเงินเฟ้อมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันในสัดส่วนที่น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับตัวแปรทางเศรษฐกิจอื่นๆ ส่วนการลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริงมีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของราคาน้ำมันในทิศทางลบในไตรมาสแรก จากนั้นก็มีการตอบสนองอย่างผันผวนในช่วงไตรมาสที่ 2-10 ก่อนจะตอบสนองในทิศทางบวกในไตรมาสที่ 11 เป็นต้นไปและปรับตัวเข้าสู่ภาวะปกติในระยะยาว โดยความแปรปรวนของการลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริงมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันในสัดส่วนที่น้อย เมื่อเทียบกับตัวแปรทางเศรษฐกิจอื่นๆ จากการศึกษาครั้งนี้แม้ว่าราคาน้ำมันจะส่งผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อและการลงทุนภาคเอกชนในสัดส่วนที่ไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตามการศึกษานี้มีข้อจำกัดบางประการและราคาน้ำมันก็ถือเป็นต้นทุนการผลิตที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้ประกอบการ ดังนั้นทางการก็ควรให้ความสำคัญกับราคาน้ำมันควบคู่ไปกับตัวแปรทางเศรษฐกิจอื่นๆ ด้วย เพื่อช่วยให้ภาครัฐสามารถวางแผนนโยบายในการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม